

© Copyright 2011 Uitgeverij Lambo bv, Arnhem

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, digitaal, door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Stanley Kubrick: 2001: A Space Odyssey, 1968

Kubrick maakte in 1968 de science-fictionfilm *2001: A Space Odyssey* die gaat over de evolutie. De regisseur laat de film beginnen bij mensapen, en eindigen bij de dood van de hoofdpersoon David, die als sterrenkind wordt herboren.

Kubrick suggereert dat de mens, die zichzelf tot centrum heeft gemaakt van de evolutietheorie, zal verdwijnen. Of op zal gaan in een andere dimensie.

De titel verwijst naar de *Odyssee*, de beroemde sage van de Griekse schrijver Homerus. Daarmee wekte Kubrick grote verwachtingen.

In de film brak Kubrick met een aantal traditionele filmische kenmerken:

- In plaats van de lineaire verhaallijn komt hij met een drie-akten-vertelstructuur.
- Voor een enorme sprong in de tijd maakt hij gebruik van beelden: aan het begin van de film zijn er een stel mensapen die een stok als wapen hanteren. Een van de apen gooit de stok in de lucht en die verandert in een ruimteschip. In één klap overbrugt Kubrick een tijdspanne van 50.000 jaar.
- De emoties van de personages in de film zijn ondergeschikt aan het filosofische aspect van de film. Daardoor is het moeilijker je te vereenzelvigen met een personage en wordt de film haast een mythische ervaring. Het mythische van de film wordt versterkt doordat Kubrick in elke fase van de film een mysterieuze monoliet ten tonele voert. De betekenis van die monoliet is niet expliciet.
- De art-direction en het sound-design zijn 40 jaar later nog altijd onovertroffen. Er zijn tegenwoordig moderne loungebars waarvan het interieur sterk doet denken aan *A Space Odyssey*. Dat geldt in zekere zin ook voor de moderne *ambient music*.